

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 279. — Štev. 279.

Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 28, 1936—SOBOTA, 28. NOVEMBRA 1936

TELEFON: OHelsea 3-1242

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

ŠPANSKIM FAŠISTOM PRIMANJKUJE VOJAKOV Zadnji ameriški državljani odšli iz Madrida

KER SE MUSSOLINI POGAJA Z ANGLIJO JE PREPUSTIL NEMČIJI SVOJO VLOGO V ŠPANSKI VOJNI

General Franco dobiva novince le še med Marokanci. — Franco je vstregel angleški zahtevi. — V Madridu ni varnega prostora niti za tuje diplomate. — Albanija priznala vlado generala Franca.

PARIZ, Francija, 27. novembra. — Iz zanesljivega vira je bil francoski vnanji urad obveščen, da je general Francisco Franco obvestil Hitlerja in Mussolinija, da so fašisti brezupno izgubljeni, ako boste Anglija in Francija držali nepristranski embargo na orožje.

Stališče španskih upornikov je kritično, vsled česar je bila naglo sklenjena pogodba med Nemčijo in Japonsko in je Hitler za danes sklical v Berchtesgadenu konferenco svojih vojaških svetovalcev, da mu predlože načrt, kako bi bilo najboljšie mogoče pomagati generalu Francu.

General Franco zelo potrebuje več vojaštva ter se poslužuje vseh sredstev, da dobi kaj novincev. Na različne načine se mu je posrečilo dobiti samo 11.000 Marokancev.

Ker je Italija za španske upornike storila že mnogo in se ravno sedaj pogaja z Anglijo, da doseže z njo boljši sporazum, se ne vmešava več toliko v španske državljansko vojno ter je to zadevo prepustila Nemčiji.

Ker je Hitlerju znano, da generalu Francu primanjkuje vojakov, bo na konferenci generalnega štaba najbrže sklenjeno, da Nemčija španskim upornikom pomaga tudi z vojaštvom. Vojaki bodo prepeljani v Maroko, kjer se bodo oblekli v španske uniforme in bodo preko gibraltarske morske ožine prepeljani na Špansko.

LONDON, Anglija, 27. novembra. — General Franco je vstregel angleški zahtevi in določil varnostno zono za tuje ladje v Barceloni. Do tega koraka se je general Franco odločil najbrže na Mussolinijevo priporočilo, ker želi Mussolini priti do sporazuma z Anglijo.

General Franco je sporočil angleški vladi, da tuje ladje ne bodo nadlegovane, ako so zasidrane tri četrtilje južno od barcelonskega svetilnika.

Anglija ne bo nasprotovala generalu Francu, ako blokira Barcelono, samo da španske fašistične ladje ne bodo nadlegovale in preiskovale angleških ladji.

MADRID, Španija, 27. novembra. — Evropski diplomati, ki so še ostali v Madridu, so sporočili svojim vladam, da noben kraj v Madridu ni varen pred bombami.

Za malo število Amerikancev, ki so ostali v Madridu, je bil klavern Zahvalni dan. Zjutraj je odšlo iz ameriškega poslaništva 76 Amerikancev med grmenjen topov in so se odpeljali v Valencijo.

VALENCIA, Španija, 27. nov. — Na križarko Raleigh se je vkrcalo 34 Amerikancev ter čakajo še na 21 svojih tovarišev, ki so se zakasnil, ker se jim je pokvaril bus.

TIRANA, Albanija, 27. novembra. — Albanska vlada je uradno naznanila, da je generalu Francisco Francu brzojavno sporočila, da ga priznava za načelnika španske vlade. Albanska vlada v svojem poročilu pravi, da je priznala generala Franca, ker se zaveda komunistične nevarnosti.

NADOMESTILO ZA MONROE DOKTRINO

Monroe doktrina bo odpadla. — Graf Zeppelin je pozdravil križarko, na kateri se nahaja predsednik.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 27. nov. — Na predvečer prihoda ameriškega predsednika Roosevelta v Rio de Janeiro je brazilska vlada naznanila svoj načrt, po katerem bo zastarela Monroe doktrina nadomeščena z obrambno zvezo vseh ameriških držav. Ta načrt bo brazil. delegacija predložila 1. decembra na panameriški mirovni konferenci v Buenos Airesu.

Jedro brazilskega predloga je skupna izjava, da se bo vsaka država, ki bi napadla kako ameriško državo, nahajala v vojnem stanju z vsemi ameriški državami. Kot napadalka bo označena ona država, ki bo kršila teritorialno oblast katere ameriške države. Za sedaj bi bili iz te zveze izzeti Bolivija in Paragvaj, ki svojega spora zaradi Chaco še vedno niso poravnali.

Na krovu križarke Chester, 27. novembra. — Predsednik Roosevelt je s velikim tekotom jedel purana v svoji kabini na veliki križarki Indianapolis. Kot gosti so bili pri njem častniki H. K. Hewitt, O. C. Badger, Wilks in C. V. Ellis.

Ob lepem vremenu ste obe križarki vozili hitrejšje, kot so pričakovali ter ste pozneje zmanjšali hitrost, da ne bi prišli pre zgodaj v Rio de Janeiro.

Proti večeru je letel nad križarko Indianapolis nemški zrakoplov Graf Zeppelin in je s svetilkami pozdravil križarko.

Tekom dneva je mino križarke vozila neka nemška bojna ladja, ki je s strelji pozdravila predsednika Roosevelta. Predsednik se je po radio zahvalil nemški bojni ladji za pozdrav.

Požar na Marconijevi jahti "Electra"

REM, Italija, 26. nov. — Požar je nastal na Marconijevi jahti Electra, ko je bila zasidrana v pristanišču v Civita Vecchia. Marconi je spal v svoji kabini, ko je pričelo goreti. Ogenj je nastal vsled kratkega stika v strojnici in ni dosegel Marconijevega laboratorija. Škoda pa je le neznatna.

POPRAVEK

V večeršnjem poročilu s konvencije A. F. L. se ima glasil, da bo znašel sklad za starostne pokojnine leta 1980 šestintridesetstot milijonov dolarjev, ne pa leta 1928.

DEPRESIJA JE ZMANJŠALA ROJSTVA

Depresija je zelo vplivala na družabno življenje. — Mnogo parov se ni poročilo. — Tudi v bodoče je pričakovati manj rojstev.

CHICAGO, Ill., 27. nov. — Profesor za socijalne zadeve na čikaškem vseučilišču Samuel Stouffer in Lyle M. Spencer sta po dolgem raziskavanju skušala dognati vpliv šestletne depresije na poroke in zakonske ločitve.

V nekem članku v "Annals of the American Academy of Political and Social Science" pišeta o uspehu svoje preiskave, ki seže do leta 1930. Od leta 1930 do 1935 je bilo sklenjenih 748.000 zakonov, ločenih pa jih je bilo 171.000. Vsled maza-dovanja porok je padlo v šestih letih število rojstev za en milijon.

Oba profesorja sta prišla do sklepa, da bo navzlic izboljšanju gospodarskega položaja še vedno veliko število neporočenih ljudi. Mnogi pari, ki so poroko zaradi depresije odložili, se bodo še poročili. Toda v tem času so postali starejši in je pričakovati manj rojstev, kot pa če bi se poročili, ko so bili še mlajši.

KITAJCI ODBILI PAD MONGOLCEV

PEIPING, Kitajska, 26. nov. — Kitajci so uspešno odbili Mongole in Mačukance, ki so vpadli v provinco Suivuan.

Governor Fu Tso-ji je ne-pričakovano vdaril s svojo vojsko na sovražno armado pri Peilingmiao in pri Wuchuanu.

Več ur se je bil boj na bajonete okoli hiš pri Peilingmiao in ko je bil boj končan, so vpadniki imeli velike izgube, ostali pa so se razpršili v divjem begu proti vzhodu. Od 4000 vpadnikov je na bojšču cbležalo 300 mrtvih in 600 ranjenih, 300 pa jih je bilo ujetih.

Ta zmaga je za Kitajce dvoj-nega pomena: prvič so se polastili mesta Peilingmiao, ki je bilo središče delovanja upornega princa Teha, drugič pa jim je odprta pot za napad proti vzhodu na važno mesto Šangtu.

Sedaj so Kitajci postavili geslo: "Naprej na Čahar, da si zopet pridobimo izgubljeno provinco!" Kitajci bodo sedaj poskušali zopet zavzeti severni del Čaharja, ki je bil pred enim letom razglašen za avtonomno provinco. Pri tem pa bo najbrže prišlo do spopada z Japonci.

Kitajci trdijo, da je vpadnikom pri Peilingmiao povlečeno 200 japonskih častnikov.

POLICIJA BO POMAGALA PLJANCEM

TAMPA, Fla., 27. novembra. — Policijski načelnik je podal sledečo izjavo: — Če se kakšen ugleden možak napije, bo prišel ponj policijski voz in ga odpeljal domov. S tem hočemo preprečiti, da bi vozili pijani ljudje avtomobile.

Kaj se bo zgodilo s pijanim revežem, pa policijski načelnik ni omenil. Najbrž ga bo dal zapreti.

PO 250 LETIH PRVA DEKLICA

FORT ROYAL, Va., 27. nov. — Družini L. C. Grannis je bila rojena deklica. To je v družini Grannis v 250 letih prvi slučaj. Vsi drugi nrvorojenci so bili dečki.

"RADIKALEC" JE POJASNIL SVOJ PROGRAM

ST. PAUL, Minn., 23. nov. — Elmer Benson, ki je bil izvoljen za gubernerja, je danes povedal minnesotskim biznismanom, da jim ni treba "skrbeti" glede njegovih davčnih načrtov. Benson je bil izvoljen na tiketu farmersko-delavske stranke ter se javno izdaja za "radikalca". Dejal je, da bo priporočal državno regulacijo električne sile, postavbo, ki bi primorala lobbyste, da bi se registrirali kot taki, povišanje davkov na višje dohodke in na dedščine ter višji davek na železno rudo.

PSI BODO SPREMLJALI POLICISTE

PHILADELPHIA, Pa., 27. nov. — Župan Wilson je naročil kupiti osem nemških policijskih psov, ki bodo spremljali policiste na nevarnih potih.

SMRT V DOMOVIN

Ivana Drasler v Delhi, Iowa, je dobila žalostno sporočilo iz stare domovine, da ji je 3. novembra umrl ljubi oče Franc Urh v Borovnici. Dočakal je skoraj 85 let. Bil je zidarski mojster. Bolan je bil dolgo časa. Zapušča dve hčerki: Ivano Drasler v Delhi, Iowa, in Frančiško v Greensburg, Pa.

SPOPAD MED RUSI IN JAPONCI

MOSKVA, Rusija, 26. nov. — Ruska vlada uradno naznanja, da je prišlo do spopada med rusko stražo in mančukovskimi vojaki v sibirski meji. Več japonskih in mančukovskih vojakov je bilo ubitih ob sibirski meji v spopadu z rusko obmejno stražo. Sovjetska vlada bo poslala Japonski oster protest.

Petdeset japonskih in mančukovskih vojakov je pri mejniku prekorčilo mejo ter dospel eno miljo na rusko ozemlje. Ko se jim je približala ruska straža, so vpadniki pri-

PROTEST PROTI SMRTNI KAZNI

Osrednji izvrševalni odbor je odpustil smrtno kazen E. Sticklingu. — Obsojen je bil na 10-letno ječo.

MOSKVA, Rusija, 25. nov. — Nemčija je v 24 urah vložila že drugi protest proti smrtni obsodbi nemškega inženirja Emila E. Sticklinga zaradi sabotaže v rudniku. Nevarnost je, da se bodo že itak napete razmere med Rusijo in Nemčijo še bolj poostrele.

Nemški poslanik krof Friedrich von der Schulenburg je prosil vnanjega podkomisarja Nikolaja H. Krestinskega, da naj priznase Sticklingovemu življenju ali pa naj saj odgovori usmrtevi, da bo mogel preiskati, koliko je resnice na Sticklingovem priznanju.

Neko Havasovo poročilo pravi, da je Nemčija že prekinila diplomatske zveze z Rusijo zaradi Sticklingove smrtni obsodbe.

Stickling, ki je bil 10 let zaplenen v ruskih rudnikih, je bil z osmimi Rusi obsojen na smrt, ker so bili v zaroti, da porušijo rudnik Kamerovo v Sibiriji. Obsojenci so povzročili, da se je v rudniku zadušilo 14 rudarjev.

Ker je Stickling sam priznal sokrivdo pri sabotaži, bo navzlic ostremu nemškemu protestu moral svoj zločin plačati s svojim življenjem.

MOSKVA, Rusija, 26. nov. — Sovjetska vlada je priznala nemškemu inženirju Emilu E. Sticklingu, ki je bil zaradi sabotaže obsojen na smrt in mu je smrtno kazen premenila v 10-letno ječo. Vsled tega je napetost med Nemčijo in Rusijo znatno ponehala.

Stickling in 8 Rusov je bilo 22. novembra obsojenih na smrt, ker so po svojem lastnem priznanju hoteli porušiti Kamerovo rudnik v zapadni Sibiriji.

Tudi dva Rusa, ki sta bila obsojena na smrt, sta bila pomilostena na 10-letno ječo, ostalih šest pa je bilo ustreljenih.

Nemško poslaništvo, ki je ruski vladi poslalo oster protest proti obsodbi, je zelo zadovoljno s pomilostitvijo.

BERLIN, Nemčija, 24. novembra. — Nek zastopnik nemškega vnanjega urada je priznal, da se je Nemčija dogovorila z Japonsko za kampanjo proti boljševikom. Rekel pa je, da ni bila sklenjena pismena pogodba, temveč samo ustnen dogovor, da si boste medsebojno pomagali pri pobijanju komunizma.

čeli na njo streljati, toda so bili slednjič potisnjeni nazaj čez mejo, pustivši za seboj več mrtvih in japonsko orožje.

SPLOŠEN BOJKOT AMERIŠKIH PARNIKOV

Francoski pristaniški delavci nočejo razkladati ameriških parnikov. — Potniki s parnika Washington morajo potovati po železnici.

PARIZ, Francija, 27. nov. — Voditelji francoskih pristaniških delavcev so sporočili zastopnikom ameriškega poslaništva, da ne bodo zložili tovora ameriškega parnika Washington, ki se nahaja v Havre in da francoski pristaniški delavci delajo v soglasju z mednarodnim bojkotom ameriških ladij. Voditelji pravijo, da so vsi organizirani pristaniški delavci po celem svetu sklenili, da ne bodo razkladali ameriških ladij, ki so zapustile ameriška pristanišča po izbruhu ameriške mornariške stavke.

Navzlic temu, da je ameriški poslanik prosil voditelje francoskih pristaniških delavcev, da razložijo parnik Washington, so ostali pri svojem sklepu in parnika niso razložili. Parobrodna črta United States Line, čije last je parnik Washington, se je obrnila na francosko vlado s prošnjo, da skuša pristaniško stavko poravnati.

V Marseillesu delavci tudi niso hoteli zložiti koksa z nekega majhnega ameriškega tovornega parnika.

Potniki, ki so se pripeljali s parnikom Washington in so imeli vozne listke do Hamburga, so se večinoma z železnico odpeljali v Nemčijo, ker je moral parnik ostati v Havre. Nekaj potnikov pa je ostalo na parniku in so na niem obhajali Zahvalni dan.

Compagnie Industrielle, ki je prevzela razlaganje in nalaganje ameriških ladij, se je obrnila na vlado, da poravna stavko. United States Lines parobrodna družba je v sporazumu z ameriškim konzulom naznanila, da tudi ameriški pristaniški delavci v ameriških pristanišcih ne bodo razkladali francoskih parnikov.

ROJAKI, NAROČITE!

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1937 Stane 50c

BLAZNIKOVA PRATIKA za leto 1937. Stane 25c

ŠTIRI KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1937. — Stanejo \$1.50

Naročili smo tudi knjige MOHORJEVE DRUŽBE in ko jih doimo, bomo objavili v listu. KNJIGARNA "Glas Naroda" 216 W. 18th Street New York City.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
416 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inostranstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelja in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ZBLIŽANJE MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

Jugoslovanska manjšina v Italiji napeto zasleduje, s kakšno vnuemo se je začelo obmejno italijansko časopisje zavzemati za prijateljstvo Jugoslavije.

Tržaški "Il Piccolo", ki že petnajst let ni črnil nobene dobre besede o Jugoslaviji in jugoslovanskem narodu, je iznenada začel pisati o potrebi boljših in pristranejših odnosov med obema državama.

600,000 Jugoslovancev v Italiji se je vedno zavedalo, da vodi pot iz Italije k srcu jugoslovanskega naroda preko Julijske Krajine ter so si nenehoma prizadevali tvoriti vez med obema državama.

Vsa njihova prizadevanja so bila pa brezuspešna. Italijani so že spočetka smatrali Jugoslovane v Italiji za svoje sovražnike, ki jih je treba brezpogojno uničiti. Oropali jih niso samo vseh narodnih, pač pa tudi vseh človeških pravic.

Slovensko besedo so vrgli iz šole in cerkve ter jo skušajo pregnati tudi iz privatnih domov; odpustili so vse slovenske učitelje in uradnike; zastran slabo utemeljenih obdolžitev so pošiljali naše ljudi na Liparsko otočje; v slovenske kraje so pozvali italijanske koloniste; slovenska krstna in rodbinska imena so poitalijančili; prepovedali so slovenske liste in publikacije; razpustili so slovenske zadržne zveze; požgali so slovenske domove; oskrnili slovenska pokopališča.

To je le nekaj v nebo vpajočih nepostavnosti, ki jih imajo italijanske oblasti na vesti.

Slovenska manjšina v Italiji se prav dobro zaveda sedanega zgodovinskega trenutka. Menda ni v vsej Julijski Benečiji Jugoslovana, ki bi ne pozdravil z veseljem izboljšanja odnosov med obema sosednjima državama.

V to svrhu je pa treba predvsem potrebnih pogojev. Pogodbe se namreč ne sklepajo le med državami, pač pa tudi med narodi.

Prijateljskih odnosov tako dolgo ne bo mogoče uvesti, dokler bodo besede prijateljstva zamirale v obupnih krikih zatiranega ljudstva.

V prvi vrsti je potrebna pravičnost ter odstranjenje vseh ovir, ki so odtujale jugoslovanski in italijanski narod. Šele ko se bo to zgodilo, bo mogoče prijateljsko seči v roko.

Jugoslovanska manjšina v Italiji zahteva dokazov, da ne bo več tako kakor je bilo oziroma je sedaj.

Odkritost besed je mogoče edinole z dejanji dokazati. Jugoslovanska manjšina mora biti deležna tistih elementarnih pravic, ki so v ostalih kulturnih državah umevne same po sebi.

Jugoslavija in Italija sta v mnogih pogledih druga od druge odvisni. Stremljenja po prijateljskih odnosih je gotovo tudi onstran Snežnika dovolj.

Jadran ne sme biti prepad, ki obe državi loči, pač pa morje, ki ju veže. Istotako ne sme biti Julijska Benečija zid ki deli oba naroda, pač pa most, preko katerega si lahko oba naroda podasta roke.

Iz Slovenije.

GROZOVIT SAMO-MOR

V stanovanju na Viharjevi cesti so našli proti poldnevni vso v krvi 47-letno soprogo železniškega zvičnika Lucija Bergantova, rodom iz Petrovca pri Celju. Bergantova si je prerežala vrat z britvijo in sicer na več mestih. Nesrečnica je že več let živno bolela, ter se je večkrat izražala da bo izvršila samomor.

ZIVO DETE ZAKOPALA

V Peklu pri Poljčanah je bila aretirana 26-letna Antonija Pirševa, ki je stanovala pri svoji sestri Heleni Huffstatterjevi in sicer zaradi detomora. Govorice, da je Pirševa porodila, so se razširile že pred dnevi, nezakonski otrok pa je neznan kam izginil. Orožniki so zato naročili okrajni babici Julijani Matjaževi, naj Piršev preišče. Kmalu po odhodu babice pa so ljudje opazili da je odšla Pirševa v vinograd pri hiši, kjer je nekaj kopala. V tem so prišli tudi orožniki, ki so našli plitvo v zemlji trupelce novorojenega deteta moškega spola. Pirševa je priznala, da je dete takoj po porodu živo zakopala. Kasneje je spremeniila svojo izpoved in izjavila, da je bilo dete mrtvorjeno.

TRI MESECE JE ŽIVEL OD KONJSKIH REPOV

Mariborski mali kazenski senat je obsodil 47-letnega brezposelnega Vinka Špurerja iz Košakov pri Mariboru, ker se je v mesecih juliju, avgustu in septembru vtihotopil v konjske hleve pri raznih posestnikih v okolici Maribora ter porezal 21 konjem repe, ki jih je prodal po 30 Din za kg. Pri razpravi je odkrito priznal svoje grehe, ter je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora, razen tega bo še moral odsedeti 5 mesecev pogojno kazni, tako da bo za 11 mesecev preskrbljen.

LEGIJONAR MIHEVC

Dve leti in pol je bil v tujski legiji v Maroku. Prestal je vse strahote legionarskega življenja v Afriki. Dober jim je bil, dokler je bil zdrav. Nekega dne so mu odpovedali živci. Odpustili so ga in tedaj se je začelo njegovo potepuško živ-

ljenje. Šel je v Nemčijo. Iskal je delo, pa ga ni dobil. Človek z raztrganimi živci ni bil več sposoben za delo. Začel je krasti. Lačen se ni mogel potepati od mesta do mesta, od vasi do vasi. 16 krat so ga prijeli in kaznovali. Naposled so ga izgnali. Potepal se je po Češkoslovaški in po Avstriji ter prišel nato v svojo domovino Jugoslavijo. Zaneslo ga je v Domžale. Bilo je tretji dan po povratku. Stopil je v Dobrodelni dom, da bi poprosil za kruh, morda bi mu dali tudi čevlje in kaj obleke, ker je bil raztrgan. V sobi sestre Fortunate je opazil nekaj tablic čokolade in piškote. Takoj je ugriznil, saj je bil vendar lačen. Ko si je ostanek tlačil v žep, so ga zasačili in na begu ujeli. Sestra je imela 12 Din škodo, odškodnine pa ni zahtevala. Legionar Karel Mihevc je bil obsojen na 21 dni zapora. Ker so mu vsteli pripor, je bil 3 ure po razpravi že na svobodi, s katero uničeni legionar Mihevc najbrže ne bo vedel kaj početi.

Trocki išče zavetišče.

OSLO, Norveška, 26. nov. — Izgnani boljševiški voditelj L. Trockij je pisal svojim prijateljem v raznih državah, da zanj najdejo kakšno zavetišče, bodisi v kakšni evropski državi ali pa onstran Atlantika. Njegovo dovoljenje za bivanje na Norveškem poteče 18. decembra.

Izvežbane ŠIVALKE — na zig-zag strojih dobe delo pri šivanju moških suknjenih klobukov. — Quality Panama Hat Company, 27 West 4th Street, New York, N. Y.

One, ki nameravajo razveseliti svoje v domovini z denarnim darom, opozarjamo, da nam morajo biti pošiljatev poslane do 9. decembra, če hočejo, da bodo za Božič dostavljene našemu slovniku v domovini.

Kdor pošlje po 9. decembru in želi, da bo pošiljatev pravočasno dostavljen, mora priložiti \$1. za kablagram.

POTNIŠKI ODDELEK

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York City

Dopisi.

Trenary, Mich.

Prosim, oprostite, ker že prej nisem obnovila naročnine. — Zmotila sem se, misleč, da je šele deseti mesec, pa je že enajsti. Hvala Vam, ker mi niste lista ustavili, kajti brez nje ga bi res ne mogla biti. Slovenskih novic je le malo, omeniti pa moram, da je Mrs. Fr. Debelak v bolnišnici v Marquette. Slišala sem, da se bo podala v Rochester, Minn. Zelim ji, da bi kmalu okrevala.

Pozdrav!

Cecilia Vesel.

Chicago, Ill.

Z delom gre v našem mestu bolj srednje. Prav dobro seveda ni, je pa že boljše, in upanje imamo, da se postavi vse v tir in pride do prave veljave. Vreme je bilo v prvi polovici jeseni mrzlo in mokro, zadnjih par tednov so pa zopet solnčni dnevi. Da bi bili le še kaj dolgo, bi bila krajša zima. Malo jo bomo pa sami skrajšali z raznimi prireditvami po dvoranah.

Tako smo se članice Kluba "Bled" odločile, da napravimo veselico na Miklavžev večer, dne 5. decembra. Na veselico vabimo vse cenjene rojake in rojakinje iz Chicage in okolice, da se je v obilnem številu udeležijo.

Klub "Bled" je še vedno nudil pri vseh svojih prireditvah dovolj veselja in zabave, tako bomo tudi na tej veselici skušale zadovoljiti vse. Za to bodo poskrbele kuharice in natakarice, posebno pa še Johnny in njegov Merry Makers orkester.

Veselica se vrši v Flainerjevi dvorani v soboto, dne 5. decembra, na 1638 N. Halstead St. Začetek ob pol 8 uri zvečer. Vstopnina z vstopnico 25 centov, brez vstopnice 35c. Na svidenje!

Za obilno udeležbo se priporočajo članice —

Kluba "Bled".

E. Helena, Mont.

A staro mi teme zapada že sneg, odeva planjske vrhove...

Zdaj je jesen, pozna jesen. Po golih planjavah montanskih, tožijo vetrovi. Polja so prazna. Ptice selivke, so odletele proti jugu. Kam je kras poletja ali bogastvo jeseni? Kje iste vi, čaroviti upi mladosti? Mine vse mine, in se ne vrne več.

In človek v jeseni življenja!

Takrat spozna, kako globoko resnico hrani v sebi vrstice Prešernove prekrasne pesmi "Slovo od mladosti".

Da vest čisto, dobro d'janje Svet zaničevati, se je zagovoril.

In ko gleda to podoba, ta ostanek mladih let, se spomni one tihe sreče, in v prsih se mu zaziblje nekaj mehkega, nekaj kakor davno odbegla sreča.

Ravno je minilo leto dni, odkar je bil potres. Večina hiš je nanovo zidanih in popravljenih. Čas celi rane.

Mestno hišo, ki je bila po potresu poškodovana so podrli, in sezidali novo, moderno poslopje.

Rudotopolnica obratuje dobro, in večina rojakov je zaposlenih.

Za večno je zatisnil oči blagotaj v oči. Frank Lesar. Naj v miru počiva.

Minule so volitve, strasti so se pomirile. Depresije je konec, in pod vodstvom modrega predsednika so nam zajamčena zopet štiri leta prosperitete.

France.

VELIKE DEBATE O VZGOJI OTROKA

V neki zapuščeni bosanski vasi so že pred meseci turisti po naključju odkrili, da je mali Meho Fočič, ki še v osnovno šolo ne hodi, nenavaden talent. Otrok, ki je sin revnega vaškega čevljarja, rešuje na pamet matematične naloge, kakršne lahko izurjeni računarji rešijo samo na papirju in s pomočjo raznih tabel. Izredni talent malega Mehe so preizkusili tudi v raznih učnih zavodih v Sarajevu in Zagrebu in pred tedni je malega fenomenalnega računarja vzel v oskrbo gospa Marija, vdova Stepana Radiča. O izredni nadarjenosti otroka so listi mnogopisali in so se v zadnjem času lastniki nekih zagrebških zabavališč oprijeli otrokovega očeta samo mu ponujali lepe zavodih v Zagrebu in se pogajal z nekim kinopodjetjem in varietjem. Gospa Radičeva pa se je obrnila na profesorje višje pedagogike šole in prof. Bujas se odločno protivi javnemu nastopanju nadarjenega otroka. Malega Meha naj primerno vzgojijo, da bo prispeval k razvoju naše kulture in na vsak način naj se prepreči izrabljanje njegove nadarjenosti.

Rojakinja je pripovedovala svoji prijateljici:

— Oh, ti ne veš, kako je moj mož pil. Tako je pil, da sem se začela bati zanj in sem že vprašala zdravnika za svet. Zdravnik mi je dal nekaj prašek in mi rekel, naj mu ga nasujem v kavo.

— Pa si storila tako, kot ti je rekel zdravnik?

— Seveda sem storila.

— In mož ne pije več?

— O, vino še pije kot prej, ampak kave več ne pije.

*

K precej strogemu očetu je stopila sedemnajstletna hči in ga zaupno vprašala:

— Ali mi hoče pomagati, oče? Stvar se tiče neke ljubavne zadeve. Saj se menda še spominjaš tistega fanta, ki je bil pred dvema mesecema enkrat pri nas?

Oče je zakašljal in se pripravil na dolgo pridigo.

Hčerki je hotel reči, da je še dosti premlada za ženitev in da mora najmanj še par let počakati.

— No, kaj je z njim? — je osorno vprašal.

— Pomagaj mi, oče, — ga je prosila solznih oči. — Ne morem ga več prenašati; nič več mi ne ugaja.

Očetu se je zjasnil obraz.

— Torej si se vseeno spame-tovala, draga moja? Saj si res še dosti premlada za ženitev. Kar pusti ga, pa bo mir besedi. Še pogledati ga ni več treba.

— Ni mogoče, — mu je odvrnila. — ne gre tako lahko. Svetuj mi, kako naj se ločim od njega. Jaz sem namreč že osem tednov z njim tajno poročena.

*

O, ženske! Kdo vas razume? Prej bi človek pregruntal svetotrojico nego vas.

Samo majhen primer:

Mož in žena sta bila namenjena na veselico. Mož je bil že praznično oblečen in je nestro-po čakal v veži, dočim se je žena še vedno oblačila v prvem nadstropju.

Čakal je pol ure, čakal je celo uro, predno je prišla.

— Tak pojdiva no, — je rekla. — Skrajni čas je. Saj sva že tako ali tako polovico zamudila.

— Čakaj, — je rekla. — Ali je zidana pentlja, ki jo imam pri pasu, na sredi?

— Da, čisto na sredi, — je odvrnil mož.

— Ali je res na sredi?

— No, če ti rečem, da je.

— Ves, pa ne sme biti na sredi, mora biti malo na strani, — mu je pojasnila in zopet odšla v gornje nadstropje petljo popravljat.

*

Delavec je šel v javno knjižnico ter začel ogledovati velike skladišnice raznih knjig.

Posebno ena knjiga ga je presenetila. Bila je poldrugo ped debela, platnice je za imela dva jarda v kvadratu.

— Kakšna knjiga je to? — je vprašal knjižničarja ves presenečen.

— To je državni zakonik, — mu je pojasnil knjižničar. — V tej knjigi so vse postavbe in vse določbe.

Delavec se je zamislil ter sam pri sebi modroval:

— Dosti predebela, dosti predebela. Če v šoli smo se učili, da debelost škoduje. Posledica debelosti je včasih paraliza, včasih vodenica...

RUSKA POMOČ ŠPANSKI VLADI

Ko je dospel ruski parnik z živili v špansko pristanišče Barcelono, je ogromna ljudska množica navdušeno pozdravila posadko. Živila so bila kupljena s prostovoljnimi prispevki ruskih delavcev.

Hitite z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi nestalnosti na denarnem trgu včasih precejšnje zamude pri dostavljanju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpotujejo svojcem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Če pošljete sedaj, vam lahko jamčimo, da bodo pošiljatev pravočasno dospeli.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

ČE SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZGANE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo vršnih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. —	\$ 10.85
\$ 15. —	\$ 16. —
\$ 20. —	\$ 21. —
\$ 30. —	\$ 31.25
\$ 40. —	\$ 41.50

Prejemnik dobi v istem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOBRNO \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZIVOJIN CVETKOVIČ:

POD ZEMLJO GREDO

„... in Martin Košak naj vodi svojo skupino na številko 40 v tretjem horizontu!“ je zapovedoval strogi paznik, ki je razporejal rudarje na njihova mesta. „Tam se je zrušil del stropa; treba je zrušiti premost takoj odstraniti in popraviti oboke. V slučaju nevarnosti nadaljnega rušenja ali pojave plinov me takoj poišcite ali obvestite.“

Petorica mladih ljudi Martinove skupine je krenila z njim na čelu v rov. Po polurni hoji skozi vlažne in blatne rove, napolnjene s slabim zrakom, so prišli na mesto, odložili orodje in svetiljke, slekli suknjice in srajce. Kmalu so začutili pomajkanje zraka in neznosno vročino. Veliki kupi premoga so ležali sredi odkopa, a tri metre nad njim so visele debele črne plošče premoga in pretile, da se vsak trenutek zrušijo.

„Toda nam bo predla; previdni moramo biti,“ se je oglašil Martin in izdal navodila. „Lojze naj gre po prazne vozčke, Adam in Stane prinesejo lesene stropnike in podpornike, France in Jan naj premečeta premog bliže k progi, da ga bo lažje nakladati; jaz bom odkopaval strop in oboke.“

Vsi so odšli po svojih opravilih in delo se je začelo. Po treh urah neumornega dela je bil odkop počistjen in treba ga je bilo samo še zavarovati s podporniki. Šestorica rudarjev se je trudila, da dvigne težko debelo gredo pod strop. Pot je obilval njihova mišičasta, močna telesa. Težko in hitro so dihal v nepopisni vročini. Napor je bil velik.

Greda je že stala na določenem mestu, četvorica jo je držala vodoravno pod stropom, ostala dvojica pa jo je hotela podpreti z oporniki. Nenadno je začel stroj škripati in pokati in nedaleč od njih je padel na tla kup premoga.

„Naj pada! Držite trdno, dokler ne podpremo, da ne bo ves naš trud zaman,“ se je oglašil Martin in podstavil podpornik.

V stropu je se močnejše počilo, nato pa silno tresčilo, enkrat, dvakrat. Svetiljke so ugasnile, nekdo je zakričal. Še enkrat je zabobnelo in počilo in že ni bilo od številke 40 več sledu.

Naslednjega dne je v rudniku vladala žalost. Šest rudarjev, razmesarjenih in s polomljenimi kostmi so trudoma izvlekli iz podzemlja na beli dan. Nad njihovimi trupli je pretakalo solze še užaloščenih in obupanih družin.

V začetku prve delavne tujine v rudniški remizi se je vsedel vozač Rado Klopčič na trdo sedišče stare lokomotive, odprl bencinski ventil in zaglal motor. Lokomotiva s 15 HP je zaklopotala, začela se tresti in zdrčala po tirnicah. Klopčič jo je upravljal po dnevnem tiru do praznih vozčkov, jih priključil in potegnil skozi glavni hodnik v podzemlje.

Ob koncu glavnega hodnika na ranžirnem prostoru je stal niz preko noči s premogom napolnjenih vozčkov. Klopčič je obrnil lokomotivo s praznimi vozčki na pomožno prog in jih tam pustil. Nato je z lokomotivo prišel pred garnituro 25 vozčkov, pripravljenih za izvoz na površino. Za garnituro je stalo še sedem polnih vozčkov. Klopčič se je odločil, da bo tudi te priključil, čeprav je vedel, da je prepovedano prekoračiti predpisano število.

Stara bencinska lokomotiva je zopet zaropotala in se zatresla; motor je funkcioniral brezhibno, toda se ni premaknila. Klopčič je sprožil centilsko potego in spustil večjo količino bencina v vakuum električne vžigalice. Pod kolesi lokomotive so preskakovale iskre in nenadoma je zaplamtel ogenj. Lokomotivo so v trenutku objeli modri in rdeči plameni. Obliznili so jo najprej tu in tam, nato pa so jo povsem objeli skupno s Klopčičem, ki v iznenadenju ni mogel razsoditi niti toliko, da bi skočil z nje. Peklenska detonacija se je razlegla pod zemljo, po mračnih hodnikih so se nevidno valili težki oblaki dima in plina.

A na kraju teh hodnikov so rudarji ničesar ne sluteč, napolno odkopavali premog in ga nalagali na vozčke. Na površini rudnika je žalostno in preskakano žvižgala kompresorska sirena; njen signalni odjek je alarmiral rudniško kolonijo. Vse, kar se je moglo od rudarskih rodbin držati na nogah, je prišlo pred glavni jamski vhod, kjer je nastalo nervozno prerivanje. Težak dim se je zavalil iz rova in potisnil preplašene žene in deca nazaj. Odjeknil je obupen krik.

„V rudniku je ogenj; nihče se ne bo mogel rešiti!“ Minil je strašni dan in še strašnejša noč. Reševalno rudniško moštvo je proti jutru naslednjega dne obležalo na smrt utrujeno. Rudnik pa je bil kočno rešen.

V rudniški mrtvašnici so ležala zoglelena trupla. Bolnišnice pa so napolnili onesveščeni ljudje, črna bitja iz rudniškega podzemlja...

V severnem rudniškem revirju je občutno padla produkcija premoga baš sredi zime. Uprava rudnika je preiskala slučaj in dognala, da leži vzrok v izčrpanosti delavcev, ki so bolehal, nekateri od revme, drugi od srčnih napak, nekaterih pa se je lotevala jetika. Zato je bilo treba izmenjati oslabele delavske moči in jih zamenjati z novimi. Nastopil je čas redukcije delavcev v tem revirju.

Tako je Ivan Rape izgubil službo rudniškega kopača. Posloval se je od svojih tovarišev, šel na cesto in začel premišljevati, kam in kod bi zdaj. Doma je imel deset otrok z bolešno ženo. Revščina jih je morila že od davnaj, kruha se niso mogli najesti, s premogom so skrajno varčevali in prezevali, čeprav je Ivan nakopal tone premoga v rudniku. Ali naj gre domov in jim prinese nesrečno obvestilo, da so ga pogladi zaradi onemoglosti iz službe, kot bi vrgel cunjjo na smetiv!

Ivan Rape se je potipal po žepu; obračun nekoliko stotakov, ki ga je dobil za odpust, za mesec dni življenja bo že zadostovalo. In potem — potem pa bo Bog poslal kakšno srečno rešitev. Nekoliko pomirjen je šel proti domu in premišljeval, kako naj tolažilno pozdravi svoje domače. Nenadoma se je spomnil, da je njegova bolezen resnejše narave. V ustih je čutil slano-grenki okus. Globoko je zahrpel in izpljunil. Kolenca so se mu zatresla; izpljunek je bil črno-rdeč. Namesto, da bi nadaljeval pot domov, je krenil s poti, ne meneč se za to, kam bo prišel...

Ko je šel mimo ene številnih gostiln, ga je nekdo potegnil notri. Delavec so tamkaj pili, prepevali, govorili o bodočem štrajku, prerivali se in pretepali. Tovariš, ki je Ivana pripeljal v krčmo, je izbral mizo v kotu. Sedla sta molče in dala znak, da jima natakara prinese pijačo. Po premolku je zavzdihnil Ivanov tovariš:

„Oha sva zdaj brez zaslužka. Ostanec nama še zadnja možnost: iti na cesto in prositi vbojajme!“

Ivan je molčal in pil trpko. Pozabil je kmalu na okolico in na svojega prijatelja in se je zavedel šele tedaj, ko mu je bilo treba ponovno naročiti pijačo. Napil se je in njegova preostala zavest je odplavala nekam daleč skozi temna gostilniška okna.

Prihodnjega dne so našli truplo rudarja Ivana Rapeta v zasneženem jarku ob cesti. Zmrznil je, ko je opit obležal v njem...

Smolež...

Če bi priredili v dunajskem podzemlju tekmo na vprašanje: „Kdo ima največjo smole?“ bi 31-letni železovljar Alfred Banisch gotovo odnesel prvo nagrado. Ne zato, ker je nepopoljšljiv zmikav, tem več zato, ker ga vedno primejo. Prej ali slej se mora sicer vsak njegov tovariš pokoriti za svojo zla dejanja, toda Banisch bi se lahko ponašal s tem, da nima od svojih zločinskih dejanj nikoli nobenega dobička. In to je smola.

Leta 1924 — takrat mu je bilo komaj 19 let — je v nekem poštenu uradu v Favoritenu videl uradnika, ko je baš zaključeval blagajno. Opazil je v njegovih rokah mnogo, zelo mnogo denarja, celih 35.000 šilingov. Hitro se je odločil in iztrgal uradniku ves šop bankovcev, pa so ga prijeli takoj, in ga obsodili na štiri leta težke ječe. Štiri leta — pa nič plena...

Leta 1928, se je splazil v neko stanovanje, da bi kaj ukradel. Zasačili so ga že v predsohi. Dve in pol leta ječe.

Leta 1931, je potrkal na vrata neke fotografske delavnice. Vrata so bila baje odprta. Vstopil je. Pravkar je prihajala neka dama iz delavnice. Banisch je vljudo pozdravil: „Dober dan!“ In zbežal. Zasedovali so ga in prijeli. Naložili so mu dve leti, dve leti za „Dober dan...“

In sedaj je stal spet pred sodniki, ker so našli pri njem zastavne listke za 27 m moškega blaga. Mož se je izgovarjal, da je to blago prevzel od nekega „Mayerja“ da bi ga prodal dalje. Pa kako naj mu verjamejo? Blaga, ki naj bi ga prodal z dobičkom dalje, ne boš vendar nobil v zastavljanico. Poleg tega tudi niso mogli najti nekega Mayerja, ki bi lahko smoleža razbremenil — če bi pač ne imel takšne smole.

A vendar mož nima same smole, ima — z nekimi omejitvami — tudi srečo. Že mnogo let je na smrt bolan, nima več obisti in organi, ki jih ima, mu delujejo kaj slabo. In tako ostajajo njegove kazni po večini samo na papirju.

KIRURGIJA V STAREM VEKU

V Tei-Duveiru pri Lahišu v Palestini, je ekspedicijski prof. Wellcome odkrila tri človeške lobanje, ki kažejo znake primitivnih kirurških posežkov. To so prve najdbe svoje vrste v Aziji, našli pa so jih v grobovih iz časa osemnajste egiptiske dinastije ali židovskega kraljestva.

Nad 1500 trupel je bilo v teh grobovih in menijo, da gre za žrtve uporniške Lahiše po asirskem kralju Senaheribu 701. pred našim štetjem. Starejša okostja pa izvirajo gotovo iz 15. stoletja pred našim štetjem.

Ob lobanj, ki kažejo znake operacij, sta dve s sledovi trenaracij, kakor smo jih poznali doslej samo iz Peruja v času pred Inki in med njihovim časom. Skoraj izključeno je, da bi bila kakšna zveza med obema kulturama v Srednji Aziji in Južni Ameriki, vsekakor pa so v obeh primerih izdelali isto metodo, da so iz lobanjskih kosti izrezavali majhne, kvadratne kose. V Peruju so v ta namen uporabljali kamenite sekire, ki so morale pacientom prizadevati strašne bolečine, ne da bi pri tem popolnoma dosegli svoj namen. Kirurgi starega Kanaana so imeli po vsej priliki več strokovnega znanja in spretnosti. Kost je prežagana na nekem mestu, kjer je šest milimetrov debela. Iz raznih znakov je razvidno, da so palestinski pacienti razen energično prestali težko operacijo.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

65

Mali lovski spreved je dospel do vzpetega gorskega gozda. Dve uri je šlo v senci bukev in smrek po dovolj zložni poti v kreber. Ko se je zasvetikala med drevjem odprta Spodnja planina, jih je srečal sluga, ki je vodil oba konja nazaj na Hubertovo. Pri plansarski koči je čakal Robert Menda se v jopiču in irhovih ni počutil kaj prida dobro. Brata je komaj da pozdravil in je bil med zajtrkom, ki so ga použili v koči, nemilo slabe volje. Ko je vzel nekaj grizljajev, je skočil kvišku, si z nervozno na glavo prižgal cigareto in stopil pred kočjo, kakor bi želel biti sam s svojimi nemirnimi mislimi.

Staremu Moserju se je zdelo nezapodano, da je na svetu še človek, ki gre nad gamze in ni smejoče se lovsko židane volje. „O ti presveti slavnjak! Kaj mu je neki?“

Vili se je zasmejal, ne da bi odgovoril; toda ko je opazil vprašanje v Tasilovih očeh, je dejal: „Radoveden sem, kako bo prišel to pot z očetom na čisto?“

France priganjal na odhod. Ko so bili naradni, se je en nosač ločil od onih dveh in zavil v stran proti gozdu.

„Ali mož ni naš?“ je vprašal Tasilo.

„Seveda je,“ je pritrdil Moser in pomižikal, „nosi pa skrivni živeč, tja gor v drvarsko bajto. Saj moramo vse poskrbiti pred milostnim gospodom grofom. Sami veste, kakšen je!“

Tasilo je namršil obrvi. „Kdo je to ukazal?“

„Jaz!“ je segel vmes Vili, „in videl boš, da sem poskrbel za nas vse z materinsko rahlločnostjo: nirstajnee, pivo, guljaž v konzervah.“

„To mi bilo pravo. Veš, da papa ne trpi v lovski koči nobenih sprememb svojih navad, in če ga nočemo jeziti, se moramo ukloniti njegovi volji.“

„Mi ne hodi na misel! Da bi živel osem dni ob samem ovtju in vodi? Hvala lepa! Če se me maraš okoristiti z mojo genijalno previdnostjo, prosim! Jaz bom tihotapil. Če se bom po cele dneve pehal na lovu, hočem zvečer jesti in piti, kakor se spodobi poštemu človeku.“ Vili si je zadel puško na rame in krenil dalje. „Filister!“ je zamrmral in skušal dohiti.

teti Roberta, ki je bil že odšel čez odprto planino, kakor bi ne mogel dočakati, da pride v kočjo.

Začel se je nov gozd s strmimi in težavnimi stezami. Robert se je neugmno žuril vedno na čelu spreveda. Vilija je menda že zmagovalo in vsake četrte ure se je vrgel za nekaj minut v senco kakšnega drevesa. Samo Tasilo je hodil nespremenljivo mirno in se zamišljeno oziral v gozd, kjer je med temne sence tkalo sonce svetle lise. Enkrat se je ozrl in videl, da se Vili izmučen naslanja na drevo in pije iz majhne steklenice za žganje, ki mu jo je dal Moser. V skrbel je stekel Tasilo k bratu.

„Kaj ti je?“

„Nekako smešno se mi je zavičelo. Menda sem prehitro hodil in izgubil sapo.“

„Ali nisem vedno pravil: ne ženite se tako!“ se je jezil Moser. „Neumna zaletlost ni v gorah nikdar nič prida. Tu moraš hoditi lepo počasi, stopinjico za stopinjico. Po malem, mladi gospod, po malem!“

Z resnobo skrbjo je gledal Tasilo v utrujeno blede Vilijev obraz, ki je dobival zdaj spet svojo rdečo barvo. „Tu je senca, Lezi in se dobro odpočij, preden gremo naprej.“

„Ah, nemnost! Je že minilo. In utrujenosti me čutim prav nobene!“ Vili je nejevoljno zastavil gorsko palico, preskočil skalo in odšel po stezi.

Tasilo je molčal. Toda ko jih je pripeljala pot v široki skalnati tesni na ravno, je stopil k Viliju. „Kakko ti je?“

„Meni? Zakaj? A tako, zaradi prej. Hvala dobro se počutim ko kužek na pernici! Sploh ne vem, čemu si tako v skrbel, samo če mi malo hitreje zapolje kri.“

„Ne jemljí stvari preveč lahko. Če bi bil le slutil, da od bolezni še nisi povsem okreval, bi ti odsvetoval hoditi na to naporno pot. Papa bi ti gotovo nič ne zameril. Lahko bi mu rekli, da se moraš še vedno čuvati — ne da bi ga zaradi tega vznemirjali in priznavali, kako resno si bil bolan.“

Vili se je zasmejal, nekoliko prisiljeno. — „Jaz? Resno bolan? Kdo ti je pa natvezil to bajko. Nedožna bronhitis, smešno, da mič bolj.“

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati „Vinetova“, idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v „Padišahovi senci“ pri „Oboževalcih Ognja“, „Ob Vardarju“; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju „Rihju in njegovi poslednji poti“?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! !

IZ BAGUADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina: Smrt Mohamed Emiha; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba Ed Natr

Cena1.50

KRIZEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

Vsebina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; kako sem v Mekko romal; Pri Samarib; Med Jezidi

Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

Vsebina: Amnilijs; Beg iz ječe; Krona sveta; Med drema ognjema

Cena1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Mirdit; Ob Vardarju

Cena1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

Vsebina: Iseljenci; Yuma Setar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Alraden; V treh delih sveta;

Cena1.50

Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu;

Rešeni milijoni; Dediči

Cena3.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebina: Kovčak Šimen; Zaroka z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik

Cena1.50

WINETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

Vsebina: Privikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-čl, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komandri in Apaci; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Bar; Pri Komandri; Winnetova smrt; Winnetova oporoka

Cena3.50

ŽUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Vsebina: Boj z medvedom; Jama draguljev; Končno — Rih, in njegova poslednja pot

Cena1.50

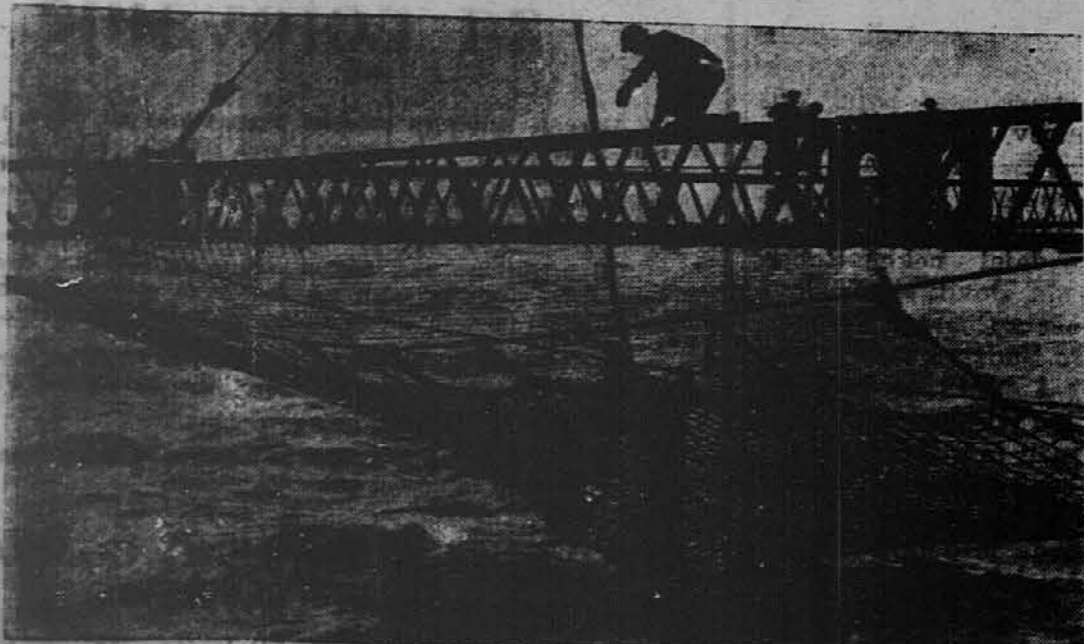
Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI „Glas Naroda“

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ZA PREPREČENJE NESREČ

Pri gradnji Golden Gate mostu v San Franciscu se je doselej smrtno ponesrečilo dvajset delavcev. Da se bodoče nesreče prepreči, je dalo vodstvo napeti pod mostom mreže,

Pot=navzgor=

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

39 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Temu pismu so sledila še druga pisma v rednih presledkih. V njih je Giti pripovedoval o svojem življenju in delih, o svojem hrepenenju in nadah.

Pod Mosseniorovim vodstvom se je učil marljivo in udano, in učitelj se je zelo zanimal za njegovo učenca.

Pri obilici utisov, ki so se v tuji okolici zgrnili nad Džoržem, ga je gnalo, da je sledil svojim mislim in občutkom in jih naslikal na platno. Toda premagoval se je. Tukaj je bil, da se uči, kako obvladati barve. Kaj so mu koristile najkrajše misli, če barve ni mogel pokoriti svoji volji, da bi jo vresničil.

Mossenior ga je držal zelo strogo in je od njega mnogo zahteval. In to je Džorž smatral za svojo ugodnost. Pri rizbah mojster ni videl nikakih napak. Vsaka črta je bila na pravem mestu; to je videlo njegovo skozi leta izkušeno oko. Profesor ga je že takoj po prvih urah oprostil risanja. Džorž se ni imel ničesar več učiti. Samo pridno se je moral vaditi risati po živih modelih.

Mossenior je kmalu spoznal Džoržovo nenavadno nadarjenost in ga je veselilo temu izvanrednemu talentu na vse načine pomagati. Skozi težke, navadno pol zaprte trepalnice je poletel njegov pogled k Džoržu. Globoko resne poteze so se poostrele in poglabile, deloma vsled napete marljivosti in resne borbe, deloma pa vsled hrepenenja po Giti.

Svoje proste ure je porabil, da je hodil po Parizu, da spozna življenje in vrvenje po ulicah in trgih. Ob nedeljah je hodil navadno na Bois de Boulogne, da je gledal elegantne Parizane in Parizanke. Vabljuje in zapeljuje žene v izzivajočih oblekah so hodile mimo njega.

Iz marsikaterega ognjevitnega ženskega očesa je zadel pogled njegove oči in marsikatera lepa usta so se nasmejala mlademu možu z resno izrezanim obrazom. Toda vse to mu ni moglo izbrisati spomina na Giteino oči in omamiti njegovega hrepenenja po njej. Samo, kadar je šla mimo njega kaka postava, kot Gita, se je zganil in je postavil obdržal v svojih očeh, dokler je mogel.

V splošnem je živel sam za sebe. Le redkokdaj je s svojimi tovariši prebil kak večer v krčmi, kamor so zahajali umetniki. Navadno so ga nazivali sanjača in ga dražili, da hrepeni po kakih blondinkah v svoji domovini. Nikdo ni vedel, da je bil oženjen, celo Mossenioru je to zamolčal, ker se je bal, da ga ne bi sprejel kot učenca.

Mossenior je bil sam poročen in pri njem zakoni umetnikov niso bili v veljavi. Zato je Džorž vedno molčal o svojem zakonu. Ne bi mogel prenesti, ako bi kdo kaj žaljivega o njem pripomnil.

Naglo je napredoval in sam je čutil, kako so se mu odprle oči in kako so roke postale bolj proste. Mossenior je bil mojster v barvah in Džorž je srkal njegovo znanje in si ga prilastil.

V potapljanju v samega sebe je tudi v svoji notranjosti postal drugačen. Prememba njegovega bitja, ki se je pričela z ženitvijo in s stalnim obvečevanjem z Gito, je bila vsled bolestne ločitve in hrepenenja dokončana. Sam sebi se je zdel, da je drugačen in kadar je mislil na svoje malenkostno, večno godrnjavo mater, se je zgodilo z občutkom, kot bi oddaljenost od nje raztrgalo prokletstvo, ki je v njem zadušilo mnogo velikega in lepega.

V svoji notranjosti je bil ta čas nje popolnoma prost. Nikdar več ne bo imela nobenega vpliva na njegove misli in občutke. Prerastel je samega sebe, čez ozki krog, katerega sta potegnili okoli njega rojstvo in vzgoja.

Gita je bila prve čase po Džorževem odhodu nezmožna, da bi svoje misli obrnila na svoje najljubše delo. Peresa se ni dotaknila in je hodila nemirno okoli, kot bi kaj iskala.

Mati ji je s svojim obnašanjem kazala jezo zaprtost. Gita pa tega skoro ni opazila; tako je bila zatopljena v svojo bolečino, ki je prešinjala čisto njene bitje. Pri srcu ji je bilo, kot bi zopet bila zapuščena učitelja, kateri ni nikdo izkazoval ljubezni, nikdo se za njo zmenil. Brezmejno se je čutila zapuščeno. Sreč ji je ležalo v prsih težko kot kamen. Hartman je prišel že takoj prvi teden in jo je hotel vzeti v opero. Gita pa je odklonila.

"Ne bodite hudi, dragi prijatelj. Sedaj ne morem med ljudi. Pustite me še nekaj časa samo v moji bolečini, ki se mora najprej poleči. V Džorževi prisotnosti sem se mogla obvladati in to se sedaj maščuje."

"Ravno zaradi tega bi morali kaj delati, da bi se raztresli. Proti Džoržu se ne bom mogel zagovarjati, da sem vas pustil samo v takem razpoloženju."

Gita prisili smeh na ustnice.

"Obljubim vam, da bom kmalu zopet pametna. Samo še nekaj dni mi dajte časa. Potem pa bom šla včasih rada z vami v gledališče, ali na koncert. Saj naju more spremiti tudi mati, da bo tudi sama imela kaj razvedrila. Kaj ne, mati?"

Stara žena pa temno odkloni.

"Pusti me; ne hrepenim po nobenem razvedrilu."

"Toda mama Feldman, ne bodite vendar taki. Če že nočete zaradi sebe, pa boste saj zaradi gospe Gite šli včasih iz tege zidovja."

Ostro ga pogleda čez svoje naočnike.

"Za mojo družino vam je kaj malo. Pa vam tudi ne zamerim. Tako stara in sitna ženska ni za zabavo."

"Zakaj pa ste sitni?"

"Ker imam velike skrbi."

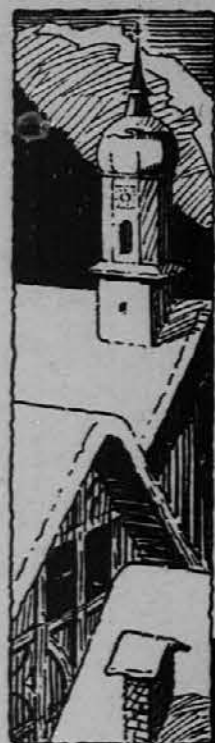
"Zaradi Džorža?"

"Za koga pa?"

Hartman si z roko potegne preko čela.

"Da — teh skrbi vam, žal, tudi ne more nikdo odvzeti. Vas predobro poznam. S pravo iskrenostjo se jih oklepate, kot bi bile kaj prav lepega in ljubeznivega. Mislim, da vam ni niti prav, ako ne vlačite za seboj težkih skrbi in nadlog. Pa vse nič ne pomaga, ako vam rečem, da so te skrbi nepotrebne."

(Dalje prihodnjik)

BOZIČNI IZLETI v JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

EUROPA... 5. decembra
NEW YORK... 10. decembra
HAMBURG... 15. decembra
BREMEN... 16. decembra

Krzi vlak ob BREMEN in EUROPA v Bremerhaven zajamči udobno potovanje do Ljubljane. Izberite železniške zveze od Cherbourga ali Hamburga.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

57 BROADWAY NEW YORK

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

TRAGEDIJA ZDRAVNIKA MED GOBAVCI.

Pred kolonialnim sodiščem v Haipongu, glavnem pristanišču Tonkina, je bil obsojen zdravnik Marcel Mercier na tri leta težke ječe, ker je ubil mlado Malajko. Kazni mu pa ne bo treba odsedeti, ker bo itak v doglednem času umrl v tonkinski nasebini gobavcev.

Iz Haiponga se lahko pride s pomočjo dobrega vodnika po reki Songkoi in po enem njenih pritokov do vasice belih koč. Pred leti je bil poslan v to nasebino gobavcev v študijske svrhe dr. Mercier. Ni se bal te strašne bolezni, kajti zdaj je znano, da gobavost ni posebno nalezljiva, če se človek izogiba neposrednemu telesnemu dotiku z gobavci. Dr. Mercier je hotel ostati med gobavci samo nekaj mesecev. Poslušal je samo mimogrede, ko mu je vodnik v zmesi angleščine in francoščine opisoval strahote belih koč in mu pokazal pot naprej, češ, da sam ne gre med gobavce, ker se boji.

Dr. Mercier se je sestel v nasebini gobavcev z dvema zdravnikoma in petimi strežniki. Nekateri so bili med gobavci 10 do 15 let in sprijaznili so se bili že z mislijo da bodo nekega dne tudi sami podlegli tej strašni bolezni. Dr. Mercier je občudoval te junake iz ljubezni do bližnjega. Kmalu je pa spoznal tudi druga požrtvovalna bitja. V nasebini gobavcev je namreč večkrat srečeval lepe mlade Malajke, Tonkinese in Kitajke, na katerih ni bilo nobenih sledov gobavosti. Prišle so v nasebino prostovoljno s svojim bolnim očetom ali možem, dobro vedoč, da jih čaka prej ali slej strašna tragedija počasnega umiranja.

Najlepša med njimi je bila Malajka Lin To, ki je bila prišla v nasebino gobavcev s svojim gobavim možem in mu obljubila, da ostane pri njem do njegove smrti. Zvesto in požrtvovalno je stregla umirajočemu. Ko je pa stopil v njuno kočico novi zdravnik, je bila vsa zbegana, nobene besede ni mogla spraviti iz sebe, samo nepremično je gledala prišelca. Dr. Mercier je bil z znanstvenim delom v nasebini gobavcev zaposlen bolj, nego je prvotno mislil. Zdelo se mu je, da je med gobavci šele nekaj mesecev, a minilo je bilo že le to dni. Tako je bil priča, kako se je vsak dan bolj bližala smrt možu lepe Lin To. Nekega dne je nesrečnej v strašnih mukah izdihnil.

V Tonkinu imajo poseben zakon, po katerem je prepovedano braniti ženam spremljati moža ali druge rodbinske člane v nasebino gobavcev. Zakon tudi določa, da morajo ostati žene po smrti mož v nasebini gobavcev še dve leti. Če se je namreč žena okužila, se navadno pojavi gobavost v dveh letih. Tako se je zgodilo, da je ostala tudi Lin To po smrti svojega moža v nasebini. Zaposlili so jo blizu zdravniškega oddelka.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabornih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA

v platno vez 90
v fino usnje vez 150
v najfinejšo usnje vez 180
v najfinejšo usnje trda vez 180

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez 90
v fino usnje vez 150
v najfinejšo usnje vez 180

KVIŠKA SRCA

v imitirano usnje vez 60
v usnje vez 80
v fino usnje vez 120
v najfinejšo usnje vez 150
v najfinejšo usnje trda vez 150
v bel celuloz vez 120

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno 120
v usnje vez 150
v najfinejšo usnje trda vez 160

Hrvatski molitveniki:

Ujehaj starosti, fina vez 120
Slava Bogu, a mir ljudem
fina vez 150

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

PIšite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila sa potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Na parnikih, ki se dečelo tiskati, se vrše v domovino izleti pod vezelom izkušnega spremljevalca.

2. decembra:
Queen Mary v Cherbourg
Manhattan v Havre

3. decembra:
Champlain v Havre

4. decembra:
Europa v Bremen

5. decembra:
Vulcania v Trst

9. decembra:
Normandie v Havre
Berengaria v Cherbourg

12. decembra:
Rex v Genoa

15. decembra:
Bremen v Bremen
Washington v Havre

16. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

26. decembra:
Normandie v Havre

5. januarja:
Champlain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Manhattan v Havre

9. januarja:
Saturnia v Trieste
Lafayette v Havre

13. januarja:
Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. januarja:
Bremen v Bremen

16. januarja:
Rex v Genoa
Paris v Havre

20. januarja:
Berengaria v Cherbourg
22. januarja:
Europa v Bremen

23. januarja:
Conte di Savoia v Genoa
Champlain v Havre

27. januarja:
Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre

2. februarja:
Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

7. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

3. februarja:
Europa v Bremen

10. februarja:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

13. februarja:
Conte di Savoia v Genoa

19. februarja:
Bremen v Bremen

20. februarja:
Ile de France v Havre
Saturnia v Trst

24. februarja:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

28. februarja:
Europa v Bremen

27. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja let. Da nam prilagodite nepotrebne dele in stroške, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie

Walsenburg, M. J. Bavuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevič, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero.

In Illinois)

Joliet, Mary Bambich

La Salle, J. Spellch

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Joe Zelene

KANSAS:

Girard in okolica, Joseph Močnik

MARYLAND:

Kitzmillier, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stular

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouže

Ely, Jos. J. Pesbel

Eveleth, Louis Gouže

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Brvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Panian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Gowanda, Karl Struška

Little Falls, Frank Maslo

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl-

linger, Jacob Remlik, John Slawik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumšo

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Broughton, Anton Ipavec

Conemaugh, J. Brezovec

Coverdale in okolica, M. Rupnik

Export, Louis Supančič

Farrel, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Greensburg, Frank Novak

Johnstown, John Polants

Krayn, Ant. Taušelj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Zust

Pittsburgh, J. Pogačar, Philip Pro-

gar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Štek

Sheboygan, Joseph Kakeč

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauschar

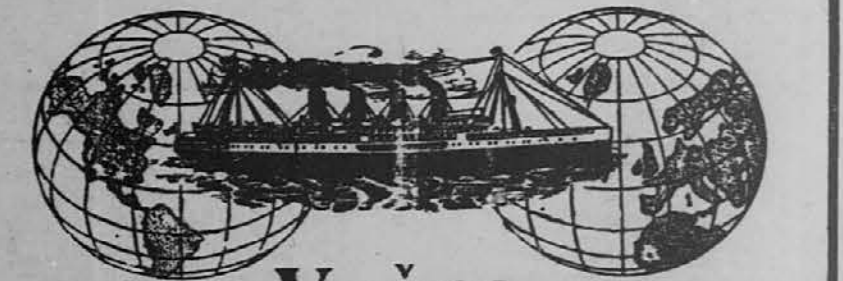
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za sve-

to, katero je prejel. Zastopnike tople

priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je počen v vseh stvareh. Vsi naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glasno, za najmanjši strošek.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Plašite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste počeni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Naročite se na "Glas Naroda"
največji slovenski dnevnik v
Združenih državah